

“Ние трябва да сме във времето, ако искаме времето да бъде в нас”

*Международен конкурс
за есе*

170 години от рождението на Васил Левски

На 18 февруари хиляди зрители на Българска национална телевизия проследиха вълнуващия финал на “Великите българи”. Оспорвана до последния момент бе борбата за всяко класиране след първото място. Но там – на върха – недостижим стоеше Апостолът на българската свобода, най-великият българин *Васил Левски*. Неговото място никой не оспора и никой не е посегнал с нечисти ръце към тази българска светиня вече 170 години от неговото рождение и 134 г. – от онзи страшен 19 февруари. Всеки народ има нужда от идеали и не е срамно да идеализираме своите герои, а Левски е наистина пресветъл образ. Ако един чужденец знае поне малко нашата история, той би попитал: “Как е оцелял един народ, който 700 години е писал своята 13 вековна история, но без държава?” Нека достойно да му отговорим: “Духът го е крепял!” Нека пишем за силата на българския дух, нека светът узнае за един символ на България, защото Левски е едно от най-великите измерения на българската нация.

Само пет години преди да се роди *Свободата* на поробените българи, те загубват своя велик син. Ако искате да станете съпричастни с героичната летопис на едно безсмъртие, нека тръгнем от Карлово – долината на розите (Няма другаде в света такава!)

Васил Иванов Кунчев, по неговите собствени думи „от българска майка юнашка роден”, надскочи ръста на своето време. Само на 24 години той ще сподели в писмо до Панайот Хитов *“Намислил съм нещо и ако спечеля – печели цял народ, ако загубя – губя само себе си!”* Думи, изречени без поза и патетика, но те стават верую на един човек, посветил се на борбата за свобода на Отечеството. Народът ни го

нарече *Апостол!* Сам изпълнен с вяра, той броди из робската земя, зове за бунт, за революция и запалва надежда и вяра. Времето роди Левски и той му се посвети изцяло, без остатък! Издигна народната воля и висшегласието в култ. Колко от нашите съвременници имат силата да го направят?!

Гениални са прозренията на Левски. Четем и препрочитаме неговите *“Писма”* прекланяме се пред величието и простотата на неговите мисли. Те са кратки и делови, строги и съдържани. Той не ги е прочел в дебели книги, няма високата образованост на Каравелов и Ботев. Той е изстрадал със сърцето си тяхната истина. Затова Левски е неповторим и недостижим. При него не може да се говори за герой и народ поотделно, а само за пълно сливане. Познавам историческото наследство на Апостола, но все още търся отговори на някои въпроси. Как този човек, който бе тръгнал “дякон” да става, напусна манастира и “тихия градец” и тръгна по пътя на безсмъртието. *Ако той не е мерило за величието на цяла епоха!* Големите събития се предхождат от големите идеи. Робеспьер имаше своя духовен баща – Русо, запазвам почтенност към Кромуел и неговото време, но когато нашият Левски има за пример само пламения зов на родолюбца Паисий и сам стига до великите прозрения, когато се превръща в борец за един съвършен демократичен политически модел – това себеотдаване на една идея може да извика само възхищение, преклонение и признание! Колко чистота и мъдрост има в думите, отправени към Иван Кършовски. *“За Отечеството работим. Кажу ми ти моите кривици и аз твоите, па да се поправим и все заедно да вървим, ако ще бъдем хора.”* Не търсете думата “кривици” нито в английски, нито във френски речник. Няма да я намерите, но ние, българите, добре я разбираме. От грешни и неразумни стъпки иска да предпази тези хора, които са се обрекли на делото. Историята не би простила високомерието, предателството и подлостта. У Левски няма и следа от завист или властолюбие. *“Да избягваме даже и най-малка гордост”* – в свободна България ще управляват хора “читави”, демократи по дух и републиканци по убеждение. Идеалите на Левски далеч надхвърлят границите на деветнадесетото столетие. Този необикновен българин вижда своя идеал като възможна реалност – “една демократска република”, в която *“българи, турци, арменци... щат бъдат равноправни във всяко отношение.”*

Ние изпълнихме завета ти, Апостоле! Разединението не е генетично заложено у българите, след като един човек можа в онези робски години да ги обедини и поведе към свободата. Довчерашният роб изостави бизнеса

си, за да лее куршуми! Има ли друг такъв народ на земята? Днес Апостолът Левски би се вписал прекрасно в идеята за Обединена демократична Европа, в която националната идентичност не разделя, а сближава народи и държави, а в моята страна – Отечеството на Левски – хората, различни по етнос и религия, отдавна се научиха да живеят заедно. Един велик българин още в онова робско време виждаше своя народ един ден сдвободен и равен с другите народи. Ако преди повече от век „Писмата” на Левски бяха написани на един език от езиците, на който говореха милиони, ако светът можеше да се докосне до простотата и величието на неговите мисли, не едно национално знаме би се преклонило пред този невероятен, титаничен дух! Как е изглеждал Левски? Искам да си представя един пълен портрет. Това е трудно. Левски не е позирал пред обектива на историята. Тук не се среща с героичния жест на един Гарибалди, или “чифте пищови” на Бенковски. При Левски всичко е в очите – чисти, открити, дръзновени. Той не изрича красиви фрази пред бесилото, както героите на Френската революция. Днес всеки има потребност от Левски и всяко поколение го преоткрива за себе си. Той принадлежи не само на времето, в което се роди. България винаги ще има нужда от него. Наричаме го символ, икона, светец, но да не забравяме, че все пак най-драгоценното нещо е чудото, наречено човек! България се гордее, че го има! *Той ни учи да живеем в своето време, и всеки поотделно, и всички заедно да работим по Апостолски за Отечеството си, за да останем във времето.*

Поклон и признателност, АПОСТОЛЕ!

*Йордан Стоянов Йорданов
Ученик от XI^a клас
Средно общообразователно училище
“Христо Ботев”
Град Кубрат
Област Разград*